Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību
"LIEPĀJAS REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA"
(nosūtīšanai e-adreses informācijas sistēmā)

Lēmums

Rīgā, 24.11.2025. Nr. 1-2.3/41-DVI

Par Datu valsts inspekcijas 2025. gada 22. septembra lēmuma Nr. 2-2.2/63 apstrīdēšanu

[1.] Datu valsts inspekcijā (turpmāk – Inspekcija) 2025. gada 22. oktobrī saņemts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LIEPĀJAS REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA" (turpmāk – Slimnīca) 2025. gada 22. oktobra apstrīdēšanas iesniegums (reģ. ar Nr. 7-4.2/327-S; turpmāk – apstrīdēšanas iesniegums) par Inspekcijas direktora vietnieces L. Dilbas (turpmāk – amatpersona) 2025. gada 22. septembra lēmumu Nr. 2-2.2/63 "Par korektīvā līdzekļa piemērošanu" (turpmāk – Lēmums). Ar apstrīdēšanas iesniegumu Slimnīca, pamatojoties uz apstrīdēšanas iesniegumā minētajiem argumentiem, apstrīd un lūdz atcelt Lēmumu.

[2.] Izvērtējot apstrīdēšanas iesniegumā minēto un Inspekcijas rīcībā esošos dokumentus, Inspekcijas direktore

konstatē:

[2.1.] Inspekcijā 2024. gada 15. novembrī saņemta Slimnīcas 2024. gada 15. novembra vēstule Nr. 1242/1.10, kurai pievienots Slimnīcas 2024. gada 15. novembra paziņojums par personas datu aizsardzības pārkāpumu. Minētajā paziņojumā sniegta informācija, ka sabiedrība ar ierobežotu atbildību "ZZ Dats" reģistrācijas numurs 40003278467, (turpmāk – SIA) konstatējusi kiberdrošības incidentu Vienotā pašvaldību sistēmā (turpmāk – Sistēma), kas izpaudies tā, ka laika posmā no 2024. gada 29. oktobra līdz 2. novembrim nenoskaidrotām personām bija izdevies no vairākām interneta vietnēm nelikumīgi piekļūt Sistēmas atsevišķām datubāzēm un iegūt šajās datubāzēs glabātos pašvaldību, tai skaitā Slimnīcas, datus (turpmāk – Pārkāpums).

[2.2.] Ar Inspekcijas 2025. gada 29. janvāra vēstuli Nr. 2-4.2/110-N Slimnīca informēta, ka nolūkā pārbaudīt SIA un pārziņu ieviesto tehnisko un organizatorisko pasākumu atbilstību Vispārīgās

datu aizsardzības regulas[1] (turpmāk - Datu regula) prasībām ir uzsākta personas datu apstrādes pārbaude[2], kuras ietvaros tiek veikti uzraudzības pasākumi paziņojumos minēto notikumu apstākļu noskaidrošanai un vērtēta SIA un pārziņu sniegtā informācija par Pārkāpuma rašanās cēloņiem un rīcību pēc tā konstatēšanas.

[2.3.] Ar Inspekcijas 2025. gada 12. februāra vēstuli Nr. 2-4.2/172-N no Slimnīcas saistībā par Pārkāpumu pieprasīts līdz 2025. gada 28. februārim sniegt viedokli un atbildes uz jautājumiem.

[2.4.] Inspekcijā 2025. gada 3. martā saņemta Slimnīcas 2025. gada 28. februāra vēstule Nr. 186/1.10, ar kuru Slimnīca sniedz atbildes uz Inspekcijas jautājumiem. Slimnīca vēstulei pievienojusi pielikumus, kas atspoguļo Slimnīcas, Liepājas valstspilsētas pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) un SIA sadarbību attiecībā uz Sistēmu un tajā veikto personas datu apstrādi.

[2.5.] Ar Inspekcijas 2025. gada 13. marta ziņojumu Nr. 2-5.1/60 pārbaudes lieta Nr. L-2-6/5863 par personas datu aizsardzības pārkāpumu SIA informācijas Sistēmā tiek sadalīta, uzsākot atsevišķas pārbaudes pret katru no 45 pārziņiem, tostarp Slimnīcu, ņemot vērā katra pārziņa individuālo rīcību un apstrādātāja uzraudzības kārtību.

[2.6.] Inspekcijā 2025. gada 13. martā uzsākta pārbaudes lieta Nr. L-2-6/5980 (turpmāk – Lieta) par Slimnīcas rīcības, izmantojot SIA sniegtos Sistēmas uzturēšanas pakalpojumus, atbilstību Datu regulas 5. panta 1. punkta f) apakšpunkta un 2. punkta, 24. panta 1. un 2. punkta, 25. panta 1. punkta, 28. panta 1. punkta, 3. punkta a), c), f) un h) apakšpunkta, 28. panta 9. punkta un 32. panta 1. punkta b) un d) apakšpunkta un 2. punkta prasībām tās veiktajā personas datu apstrādē.

[2.7.] Izvērtējot Lietā esošos dokumentus, ar Inspekcijas amatpersonas 2025. gada 22. septembra Lēmumu nolemts:

1) izteikt Slimnīcai rājienu;

2) uzlikt par pienākumu Slimnīcai līdz 2025. gada 28. novembrim:

a) pārskatīt tās iekšējos personas datu apstrādes noteikumus, tostarp izstrādāt Slimnīcas veiktās personas datu apstrādes risku novērtējumu un personas datu aizsardzības pārkāpumu (incidentu) reaģēšanas kārtību;

b) noslēgt ar apstrādātāju SIA atbilstošu datu apstrādes līgumu (noteikumus), tajā jo īpaši iekļaujot visas Datu regulā noteiktās prasības, lai tiktu nodrošināts datu subjektu personas datu aizsardzībai un iespējamiem riskiem atbilstošs drošības līmenis;

3) par šī lēmuma izpildi rakstveidā informēt Inspekciju, līdz 2025. gada 5. decembrim iesniedzot informāciju par veiktajām darbībām.

[2.8.] Inspekcijā 2025. gada 22. oktobrī reģistrēts apstrīdēšanas iesniegums.

[3.] Izvērtējot Inspekcijas rīcībā esošos dokumentus, kā arī konstatētos apstākļus un to juridisko vērtējumu, Inspekcija

secina:

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

[2] Lieta Nr. L-2-6/5863

[3.1.] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 81. panta pirmo daļu augstāka iestāde izskata lietu vēlreiz pēc būtības kopumā vai tajā daļā, uz kuru attiecas iesniedzēja iebildumi. Administratīvā procesa likuma 81. panta piektajā daļā ir noteikts, ka apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā. Administratīvā procesa likuma 76. panta trešajā daļā ir noteikts, ka administratīvā akta apstrīdēšana ir sākotnējās administratīvās lietas turpinājums.

Līdz ar to, Inspekcijas direktore kā augstāka amatpersona, atkārtoti izskata lietu pēc būtības saistībā ar apstrīdēšanas iesniegumā norādītajiem iebildumiem, vērtē un pārbauda, vai amatpersona ir pieņēmusi pamatotu, tiesiski pareizu un Lietas apstākļiem atbilstošu lēmumu.

[3.2.] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 79. panta pirmo daļu administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, bet, ja rakstveida izdotajā administratīvajā aktā nav norādes, kur un kādā termiņā to var apstrīdēt, - viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Ņemot vērā minēto un šā lēmuma [2.7.] un [2.8.] apakšpunktā konstatēto, secināms, ka apstrīdēšanas iesniegums ir iesniegta termiņā, līdz ar to tā izskatīšana ir pieļaujama.

[3.3.] Slimnīca norāda, ka rājiena saturs pēc būtības ir ar nosodošu funkciju un rada adresātam, nelabvēlīgās sekas, proti, tas ir sods. Lai piemērotu rājienu, Inspekcijai saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma 23. pantu, Datu regulas 58. panta 2. punktu un Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas pamatnostādnēm 04/2022 administratīvo naudas sodu aprēķināšanai saskaņā ar Datu regulu (turpmāk – EDPB Pamatnostādnes 04/2022) bija jāpiemēro administratīvā pārkāpuma izvērtēšanas procesuālo kārtību. Tāpat norādīts, ka Inspekcija Lēmumā kļūdaini pamatojusies uz Administratīvā procesa likuma 63. panta pirmās daļas 2. punktu, kas attiecas uz administratīvā akta izdošanu, jo minētais likums neparedz administratīvo sodu piemērošanu, tam ir paredzētas speciālā tiesību norma. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta trešo daļu šis likums neattiecas uz administratīvā pārkāpuma procesu, Inspekcija, pati atsaucoties uz Fizisko personu datu apstrādes likuma 23. pantu, tomēr neievēro pantā noteikto prasību. Inspekcija rājienu piemērojusi ārpus likumā paredzētās procedūras, kas ir būtisks procesuāls pārkāpums un tiesiskuma principa neievērošana.

Papildus minētajam Slimnīca norāda, ka saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 9. pantu, lai piemērotu sankciju - sodu, ir jāpastāv tiešai cēloņsakarībai starp pārkāpēja rīcību un pārkāpuma sekām. Lēmumā nav konstatēta nepastarpināta cēloņsakarība starp Slimnīcas rīcību un notikušo incidentu, kā to prasa Administratīvās atbildības likuma 9. pants un Datu regulas 83. panta 2. punkts, kas paredz vērtēt pārziņa vai apstrādātāja atbildības pakāpi un kontroles iespējas pār apstrādi.

[3.3.1.] Inspekcijas direktore norāda, ka jautājums par rājiena būtību un tā piemērošanu ir izvērtēts administratīvajā tiesā visās tiesu instancēs lietā Nr. A420230820.

Minētajā lietā tiesa norādīja, ka Inspekcija pret pieteicēju uzsāka administratīvo procesu, nevis administratīvā pārkāpuma lietvedību, un ka pieteicējam izteiktais rājiens nav administratīvais sods, bet gan korektīvs līdzeklis, kā to paredz Datu regulas 148. apsvērums. Proti, nenozīmīgu pārkāpumu gadījumā vai ja naudas sods, kādu varētu uzlikt, radītu nesamērīgu slogu fiziskai personai, naudas soda vietā var izteikt rājienu. Rājiena mērķis ir sekmēt personas izpratni par Datu regulā ietvertajiem datu apstrādes noteikumiem, kā arī panākt datu apstrādes atbilstību tiem, novēršot pārkāpuma atkārtošanos, kā arī atturēt personu no prettiesiskas datu apstrādes nākotnē.

Tāpat tiesa norādīja, ka Datu regulas 58. panta 2. punktā noteiktas uzraudzības iestādes (Inspekcijas) tiesības īstenot attiecīgajā punktā minētās korektīvās pilnvaras, tostarp izteikt rājienu pārzinim vai apstrādātājam, ja ar apstrādes darbībām ir tikuši pārkāpti šīs regulas noteikumi, un piemērot administratīvo naudas sodu. Atbilstoši Datu regulas 58. panta 2. punktam rājiens ir viens no korektīvajiem līdzekļiem (tiesiskiem pienākumiem), kurus Inspekcija kā uzraudzības iestāde var piemērot par Datu regulas pārkāpumiem. **Rājiens ir nevis viens no administratīvā pārkāpuma**

procesā piemērojamiem administratīvo sodu veidiem, bet gan viens no administratīvajā procesā piemērojamiem korektīvo līdzekļu veidiem.

Atbilstoši Fizisko personu datu apstrādes likuma 23. pantā noteiktajam Inspekcija, pieņemot Datu regulas 58. pantā noteiktos lēmumus, attiecībā uz tiesiskā pienākuma uzlikšanu piemēro Administratīvā procesa likumu un attiecībā uz administratīvajiem sodiem – administratīvo pārkāpumu lietvedību (procesu) regulējošos normatīvos aktu, ciktāl šis likums un Datu regula nenosaka citādi.

Papildus tiesa norādīja uz to, ka rājiens nav ietverts arī administratīvā soda veidu uzskaitījumā, kas piemērojami par administratīvajiem pārkāpumiem šo procesu regulējošajos normatīvajos aktos (Administratīvās atbildības likums (14.pants)).

Inspekcijas direktore norāda, ka tiesas izdarītie secinājumi pēc būtības ir attiecināmi arī uz Lietu. Proti, Lieta ir izskatīta un Lēmums pieņemts administratīvā procesa ietvaros, ievērojot Fizisko personu datu apstrādes likuma 23. panta prasības par lēmuma pieņemšanu un Datu regulas 58. panta 2. punkta noteiktās Inspekcijas korektīvās pilnvaras – rājiens un pienākums veikt konkrētas darbības, kas piemērojamas administratīvā procesa ietvaros. Ņemot vērā minēto, secināms, ka amatpersona, konstatējot Slimnīcas rīcības neatbilstību Datu regulas prasībām, Lēmumā ir piemērojusi Lietas apstākļiem atbilstošas procesuālās tiesību normas un Slimnīcas argumenti par to, ka rājiens ir procesuāli nekorekti piemērots, nav pamatoti.

[3.3.2.] Attiecībā uz Slimnīcas atsauci uz EDPB Pamatnostādnes 04/2022 piemērošanu, norādām, ka minētās pamatnostādnes ir pieņemtas, lai saskaņotu metodiku, ko uzraudzības iestādes izmanto, aprēķinot naudas soda apmēru, un tās kopumā attiecas uz Datu regulas 83. panta piemērošanu. Līdz ar to Slimnīcas arguments, ka minētās pamatnostādnes skaidro Datu regulas 58. panta piemērošanu, nav pamatots.

[3.3.3.] Attiecībā par argumentu, ka rājiena – soda piemērošanā Inspekcijai bija jāievēro Administratīvās atbildības likuma normas un Datu regulas 83. panta 2. punkts, norādāms, ka ņemot vērā šā Lēmuma [3.3.1.] apakšpunktā norādīto, ka rājiens ir administratīvajā procesā piemērojamais korektīvais līdzeklis, nevis administratīvais sods uz kuru būtu attiecināmas Administratīvās atbildības likuma normas un Datu regulas 83. panta 2. punkts, minētais Slimnīcas arguments nav pamatots.

[3.4.] Slimnīca vērš uzmanību, ka Datu regulā nav jēdziena "starpnieks". SIA konkrētajā Slimnīcas un Pašvaldības sadarbības modelī ir atzīstama par apakšapstrādātāju, kur Pašvaldība nodrošinājusi Slimnīcu ar Sistēmas moduļu lietošanu. Līdz ar to Slimnīca nepiekrīt Lēmumā norādītajam, ka SIA ir uzskatāma par apstrādātāju Datu regulas izpratnē.

Tāpat Slimnīca norāda, ka Slimnīcai nav tiešās līgumiskās attiecības ar SIA. Slimnīcai kā Pašvaldības kapitālsabiedrībai ir tieša sadarbība ar Pašvaldību. Tā iemesla dēļ ir izstrādāta loģiska sadarbības shēma, ko paredz arī Datu regula, ka Pašvaldība kā Slimnīcas personas datu apstrādātājs drīkst piesaistīt citus apstrādātājus jeb apakšapstrādātajus. Slimnīcai kā pārzinim būtu jāspēj dot instrukcijas SIA, taču ņemot vērā augstāk norādīto, kad Slimnīcai nav tiešas sadarbības ar SIA, tad tā nebūtu spējīga dot nekādas norādes, kas SIA būtu saistošas. Bez tam, ja SIA atzīstams par apakšapstrādātāju, tad viņa uzraudzība tiešā veidā no Slimnīcas puses nav nemaz iespējama. Slimnīcas ieskatā, ja Slimnīca ievērotu Inspekcijas lēmumā noteikto un slēgtu apstrādātāja līgumu pa tiešo ar SIA, tad no sadarbības modeļa tiktu izslēgta Pašvaldība.

Inspekcijas direktore norāda, ka Datu regula tik tiešām neparedz jēdzienu "starpnieks". Vienlaikus Datu regulas 26. panta 1. punkts noteic kopīgu pārziņu jēdzienu. Proti, ja divi vai vairāki pārziņi kopīgi nosaka apstrādes mērķus un veidus, tie ir kopīgi pārziņi. Atbilstoši Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas 2020. gada jūlija pamatnostādnēs 07/2020 par pārziņa un apstrādātāja

jēdzieniem VDAR (turpmāk – Pamatnostādnes 07/2020) norādītajam[3], lai novērtētu, vai eksistē kopīgi pārziņi, jāpārbauda, vai par nolūku un līdzekļu noteikšanu (kas ir pārziņa uzdevums) lemj vairāk nekā viena persona. Kopīga līdzdalība nolūku un līdzekļu noteikšanā nozīmē, ka vairāk nekā vienai vienībai ir izšķiroša ietekme uz to, vai un kā notiek apstrāde.

Direktore konstatē, ka datu apstrādes nolūki ir noteikti starp Slimnīcu un Pašvaldību noslēgtās vienošanās "Par Vienotās pašvaldību sistēmas lietošanu un personas datu apstrādes noteikumiem" (turpmāk – Vienošanās) 3.7. apakšpunktā, proti, nodrošināt pilnvērtīgu un ātru dokumentu aprites procesu un oficiālās elektroniskās adreses (turpmāk - e-adrese) pieejamību Liepājas pilsētas pašvaldības iestādēs, aģentūrās un kapitālsabiedrībās; nodrošināt VPS darbību, nodrošinot Slimnīcas darbinieku uzskaiti, dokumentu vadības procesus un e-adreses izmantošanu. Kaut arī Pašvaldība ar rīkojumu uzlika par pienākumu Slimnīcai izmantot Sistēmu, tomēr Inspekcijas direktores ieskatā neatkarīgi no Pašvaldības rīkojuma un pienākuma izmantot Sistēmu, Slimnīcai tāpat ir nepieciešams apstrādāt tās darbinieku/klientu personas datus. Līdz ar to var secināt, ka nolūku noteikšanā izšķiroša ietekme ir gan Pašvaldībai, gan Slimnīcai, jo Pašvaldība noteica, ka konkrētajiem nolūkiem Slimnīcai ir jāizmanto Sistēma, savukārt Slimnīca minēto personas datu apstrādi veica arī pirms Sistēmas izmantošanas. Tādējādi secināms, ka Slimnīca un Pašvaldība kopīgi nosaka datu apstrādes nolūkus.

Attiecībā uz datu apstrādes līdzekļiem, atbilstoši Pamatnostādnēs 07/2020[4] norādītajam var izšķirt būtiskos un nebūtiskos līdzekļus. "Būtiskie līdzekļi" tradicionāli un pēc būtības tiek rezervēti pārzinim. Nebūtiskos līdzekļus var noteikt arī apstrādātājs, taču būtiskie līdzekļi jānosaka pārzinim. "Būtiskie līdzekļi" ir līdzekļi, kas ir cieši saistīti ar apstrādes nolūku un apjomu, piemēram, apstrādājamo personas datu veids ("kādi dati tiks apstrādāti?"), apstrādes ilgums ("cik ilgi tie tiks apstrādāti?"), saņēmēju kategorijas ("kam būs piekļuve tiem?") un datu subjektu kategorijas ("kuru subjektu personas dati tiek apstrādāti?"). Būtiskie līdzekļi, tāpat kā apstrādes nolūks, ir cieši saistīti arī ar jautājumu par to, vai apstrāde ir likumīga, nepieciešama un samērīga. "Nebūtiskie līdzekļi" attiecas uz praktiskākiem īstenošanas aspektiem, piemēram, uz konkrēta aparatūras vai programmatūras veida izvēli vai detalizētiem drošības pasākumiem, kurus var atstāt apstrādātāja ziņā.

Direktores ieskatā datu apstrādi, un proti, darbinieku uzskaiti, dokumentu nosūtīšanu oficiālajā e-adresē, veic pati Slimnīca, nosakot daļēji arī līdzekļus datu apstrādei. Uz to, piemēram, norāda Vienošanās 3.12. apakšpunktā minētais, ka informācijas sistēmas "KADRI" un informācijas sistēmas "LIETVARIS" apstrādātajiem personas datiem glabāšanas termiņi tiek noteikti saskaņā ar Slimnīcas lietu nomenklatūrā attiecīgajām lietām. Savukārt, tā kā SIA nodrošina sistēmas uzturēšanas pakalpojumu, var secināt, ka tā nosaka nebūtiskos līdzekļus.

Ievērojot minēto, Inspekcijas direktores ieskatā Slimnīca un Pašvaldība uzskatāmas par kopīgiem pārziņiem. Savukārt, SIA, sniedzot sistēmu nodrošināšanas pakalpojumu, uzskatāms par apstrādātāju. **Ņemot vērā lomu sadalījumu, Slimnīcai un Pašvaldībai kā koppārziņiem ir nepieciešams noslēgt datu apstrādes līgumu ar apstrādātāju** atbilstoši Lēmuma nolemjošās daļas 2. punkta b) apakšpunktā minētajam pienākumam.

Šāda lomu sadale cita starpā izslēdz apstākļus uz kuriem norāda Slimnīca, piemēram, ka Pašvaldība tiktu izslēgta no sadarbības modeļa vai ka Slimnīcai nebūtu tiešas līgumiskas attiecības ar SIA.

Inspekcijas direktores ieskatā Slimnīcas piedāvātais sadarbības modelis, atbilstoši kuram Slimnīca ir pārzinis, Pašvaldība – apstrādātājs, savukārt SIA – apakšapstrādātājs neatbilst faktiskajai situācijai. Proti, Pašvaldībai ir izšķiroša ietekme attiecībā uz Slimnīcas veikto datu apstrādi, līdz ar to

---

[3] Skat. Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas 2020. gada jūlija pamatnostādnes 07/2020 par pārziņa un apstrādātāja jēdzieniem VDAR, 18.lpp. Pieejamas: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor-gdpr_en

[4] Skat. Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas 2020. gada jūlija pamatnostādnes 07/2020 par pārziņa un apstrādātāja jēdzieniem VDAR, 14.lpp. Pieejamas: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor-gdpr_en

Pašvaldība nevar būt apstrādātājs. Pašvaldība ir noteikusi, ka Slimnīcai tās dokumentu lietvedībai un personāla vadības nodrošināšanai jāizmanto Pašvaldības piedāvātā Sistēma. Šāda ietekme un loma neatbilst apstrādātāja funkcijām Datu regulas izpratnē.

Ņemot vērā minēto, Inspekcijas direktore atzīst, ka Slimnīca un Pašvaldība uzskatāmas par kopīgiem pārziņiem.

[3.5.] Slimnīca norāda, ka ugunsmūra konfigurācijas pārvaldība, drošības testēšana un sistēmas uzraudzība nav Slimnīcas kompetencē — šīs funkcijas nodrošina Pašvaldības izvēlētais tehniskais apstrādātājs SIA, kurš uztur Sistēmu un atbild par tās drošības mehānismiem. Slimnīca šajā sistēmā darbojas kā lietotājs, nevis infrastruktūras pārvaldītājs, un tai nav ne tiesību, ne tehnisku iespēju ietekmēt ugunsmūra konfigurāciju, serveru drošības uzraudzību vai risinājumu ieviešanu.

Datu regulas 28. panta 1. punkts tieši paredz, ka pārzinis drīkst uzticēt datu apstrādi apstrādātājam, kurš sniedz pietiekamas garantijas par atbilstību regulas prasībām. Slimnīca šīs prasības ir ievērojusi, izmantojot Pašvaldības infrastruktūru un tās piesaistīto apstrādātāju, kas nodrošina sertificētus drošības standartus. Paļaušanās uz apstrādātāja profesionālo kompetenci un sertificētu sistēmu uzturētāju nav prettiesiska rīcība, bet gan atbilst Datu regulas 28. panta un publiskās pārvaldības organizācijas loģikai. Slimnīca nav ne ignorējusi zināmus riskus, ne atteikusies no sadarbības ar Inspekciju vai Pašvaldību.

Atbilstoši Datu regulas 42. un 43. pantam apstrādātāja sertifikācija ir viens no instrumentiem, kas apliecina atbilstību Datu regulas drošības prasībām un ļauj pārzinim paļauties uz apstrādātāja īstenotajiem pasākumiem. SIA ir sertificēts pakalpojuma sniedzējs, kas nodrošina Pašvaldības informācijas sistēmu drošības pārvaldību atbilstoši starptautiskiem standartiem (piemēram, ISO/IEC 27001). Līdz ar to Slimnīcai nav ne tiesiska, ne tehniska pienākuma atkārtoti pārbaudīt šīs sistēmas drošības, jo sertifikācija pati par sevi ir atzīts pierādījums par apstrādātāja atbilstību. Kā norādīts Pamatnostādnēs 07/2020, pārzinis var pamatoti paļauties uz apstrādātāja sertifikāciju vai audita rezultātiem, jo tas pilnībā pierāda atbilstību. Tādējādi Inspekcijas secinājums, ka Slimnīca "paļāvusies uz vispārīgām frāzēm un citu iestāžu rīcību", ir nepamatots un pretrunā Datu regulas 42.–43. panta būtībai.

Nenoliedzami, ka ISO 27001 sertifikāts ir starptautiski atzīts standarts informācijas drošības pārvaldības sistēmām, kas apliecina, ka organizācija ir ieviesusi sistēmisku un efektīvu pieeju informācijas drošības riska pārvaldībai, kas nodrošina konfidencialitāti, integritāti un pieejamību tās pārvaldītajai informācijai. Vienlaikus šāda sertifikāta esamība pakalpojuma sniedzējam tikai norāda uz viņa ieviestajiem informācijas pārvaldības sistēmas drošības risinājumiem, taču neatceļ pārziņa pienākumus uzraudzīt apstrādātāja darbību, kā arī nenozīmē, ka apstrādātājs izpilda visas Datu regulā noteiktās prasības. Papildus jāņem vērā, ka ISO sertifikāts apliecina, ka apstrādātājam ir izveidota sistēma un pastāv procesi, bet tas negarantē, ka darbinieki šos procesus izpilda. Konkrētajā gadījumā pārkāpums ir radies, nevis tāpēc, ka nepastāvēja procesi, ko garantē ISO sertifikāts, bet gan izpildes kļūdas, kontroles trūkuma rezultātā.

Turklāt Slimnīcas arguments par to, ka sertifikācija pati par sevi ir atzīts pierādījums par apstrādātāja atbilstību Datu regulai, neiztur kritiku, jo pārkāpums notika, neskatoties uz sertifikāta esamību. Līdz ar to atsaukšanās uz ISO sertifikātu kā pietiekamu garantiju neatbilst riskā balstītas pieejas principam un neatbilst Datu regulas mērķim nodrošināt faktisku, nevis formālu atbilstību.

Datu regulas 81. apsvērums paredz, ka sertifikāciju var izmantot kā elementu, ar ko uzskatāmi parāda pienākumu izpildi. Proti, sertifikācija var būt viens no pierādījumiem, nevis pilnīgs pārziņa atbrīvojums no atbildības. Sertifikācija automātiski nepadara pārziņa rīcību par atbilstošu Datu regulas prasībām. Turklāt būtu norādāms, ka Datu regulas 81. apsvērums paskaidro Datu regulas 28. panta 5. punktu, kurā ir skaidras norādes uz Datu regulas 40. pantu un 42. pantu. Līdz ar to termins

"sertifikācijas mehānisms" attiecās uz Datu regulas 42. pantā noteikto sertifikācijas mehānismu. Un minētais mehānisms nav ISO sertifikāts.

No Datu regulas 28. panta 1. punkta izriet pārziņa pienākums izmantot tikai tādus apstrādātājus, kas sniedz pietiekamas garantijas, ka tiks īstenoti atbilstoši tehniskie un organizatoriskie pasākumi tādā veidā, ka apstrādē tiks ievērotas Datu regulas prasības. Pamatnostādnēs 07/2020[5] ir noteikts, ka "pienākums izmantot tikai tādus apstrādātājus, kuri "sniedz pietiekamas garantijas", kas iekļauts Datu regulas 28. panta 1. punktā, ir pastāvīgs pienākums. Tas nebeidzas brīdī, kad pārzinis un apstrādātājs noslēdz līgumu vai citu juridisku dokumentu. Pārzinim drīzāk ir atbilstīgos intervālos jāpārbauda apstrādātāja sniegtās garantijas, tostarp vajadzības gadījumā veicot revīzijas un pārbaudes."[6] Šo pieeju apliecina arī tiesas spriedumi, kuros tiesa norāda, ka pārzinim ir jāspēj pierādīt, ka tas reāli ietekmē un kontrolē apstrādes līdzekļus un apstākļus[7].

Inspekcijas Lēmuma 3.4. un 3.5. apakšpunktā jau norādīts, ka Slimnīca nav paredzējusi līgumiskus un organizatoriskus mehānismus, kas ļautu tai faktiski pārliecināties par apstrādātāja darbību (piemēram, audita rezultātu pieprasīšanu, atskaišu saņemšanu par ugunsmūra konfigurāciju vai izmaiņām sistēmā). Līdz ar to Inspekcijas direktore secina, ka apstrādātāja uzraudzība tika aizstāta ar formālu paļaušanos uz ISO sertifikātiem, kas neatbilst Datu regulas 5. panta 2. punktā nostiprinātajam pārskatatbildības principam, kā arī Datu regulas 28. panta 1. un 2. punktā pārzinim noteiktajām prasībām.

[3.6.] Slimnīca norāda, ka Datu regulas 57. pants nosaka Inspekcijas funkcijas — uzraudzīt, konsultēt un ieteikt, nevis noteikt saistošus pienākumus par publiskās pārvaldības organizāciju vai līgumiskajiem risinājumiem starp publiskām personām. Līdz ar to Inspekcijai nav kompetences uzdot Slimnīcai noslēgt konkrētu līgumu ar SIA vai noteikt tās iekšējo procedūru saturu.

Inspekcijas direktore norāda, ka, minētais arguments nav pamatots. Visupirms, pienākums Slimnīcai kā pārzinim noslēgt līgumu vai citu juridisku aktu ar SIA kā apstrādātāju un šī dokumenta saturu nosaka Datu regulas 28. panta 3. punkts.

Savukārt Datu regulas 58. pants nosaka Inspekcijas pilnvaras, nosakot darbību kopumu, ko Inspekcija var veikt, uzraugot Datu regulas piemērošanu. Datu regulas 58. panta 2. punkta d) apakšpunkts nosaka, ka Inspekcijai ir korektīvās pilnvaras izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātājam saskaņot apstrādes darbības ar šīs regulas noteikumiem, vajadzības gadījumā konkrētā veidā un konkrētā laikposmā. Ņemot vērā minēto, secināms, ka Inspekcijai Datu regulā ir piešķirtas attiecīgas korektīvās pilnvaras, kas tiek piemērotas, ja pārziņa vai apstrādātāja rīcība neatbilst Datu regulas prasībām.

Ievērojot minēto un izvērtējot lietas faktiskos apstākļus, Inspekcijas direktore secina, ka Slimnīcas sūdzība ir izskatīta pēc būtības un Lēmums atstājams negrozīts atbilstoši Administratīvā procesa likuma 81. panta otrās daļas 1) apakšpunktam.

Ņemot vērā minētos faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatojoties uz Datu regulas 81. apsvērumu, 5. panta 2. punktu, 26. panta 1. punktu, 28. pantu, 58. pantu, 83. panta 2. punktu, Fizisko personu datu apstrādes likuma 23. pantu, Administratīvā procesa likuma 76. panta trešo daļu, 79. panta pirmo daļu, 81. panta pirmo, otro un piekto daļu Inspekcijas direktore

---

[5] Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas 2020. gada jūlija pamatnostādnes 07/2020 par pārziņa un apstrādātāja jēdzieniem VDAR (turpmāk – Pamatnostādnes 07/2020)

[6] Skat. Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas 2020. gada jūlija pamatnostādnes 07/2020 par pārziņa un apstrādātāja jēdzieniem VDAR. Pieejamas: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor-gdpr_en

[7] Skatīt Tiesas 2023. gada 14. decembra spriedums lietā Nr. C-340/21 un 2023. gada 5. decembra spriedums lietā Nr. C-683/21

nolemj:

– atstāt negrozītu Datu valsts inspekcijas 2025. gada 22. septembra lēmumu Nr. 2-2.2/63.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmo un otro daļu lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam, savukārt lēmumu paziņo adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam. Paziņošanas likuma 9. panta 1^1 daļā noteikts, ka dokuments, kas nosūtīts uz oficiālo elektronisko adresi, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Šo lēmumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 188. pantu un 189. panta pirmo daļu un Fizisko personu datu apstrādes likuma 24. panta otro daļu un Tieslietu padomes 2025. gada 24. jūlija lēmumu Nr. 48 "Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām" var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc pieteicēja adreses [fiziskā persona — pēc deklarētās dzīvesvietas adreses, papildu adreses (Dzīvesvietas deklarēšanas likuma izpratnē) vai nekustamā īpašuma atrašanās vietas, juridiskā persona — pēc juridiskās adreses].

Direktore J.Macuka

[..]